

Sygn. akt IV P 8/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 marca 2020 roku

Sąd Rejonowy w Człuchowie IV Wydział Pracy

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia Sądu Rejonowego Marek Osowicki
Protokolant:	kierownik sekretariatu Anna Górską

po rozpoznaniu w dniu 28 lutego 2020 roku w Człuchowie

sprawy z powództwa W. B.

przeciwko Stoczni (...) S.A. w G.

(...) S.A. w P.

o zadośćuczynienie

I. Zasądza od pozwanej Stoczni (...) S. A w G. na rzecz powoda W. B. kwotę 40.000,00 zł (czterdzieści tysięcy złotych 00/100) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 16 kwietnia 2019 roku do dnia zapłaty.

II. W pozostałym zakresie powództwo oddala.

III. Oddala powództwo wobec (...) S.A. w P..

IV. Zasądza od pozwanej Stoczni (...) S. A w G. na rzecz powoda W. B. kwotę 2.700 zł tytułem kosztów procesu.

V. Zasądza od pozwanej Stoczni (...) S. A w G. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Człuchowie kwotę 2.868,98 zł (dwa tysiące osiemset sześćdziesiąt osiem złotych 98/100) tytułem kosztów sądowych.

Sygn. akt IV P 8/19

UZASADNIENIE

Pełnomocnik powoda W. B. wniósł przeciwko (...) S.A. w P. o zapłatę kwoty 40.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wraz z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia odpisu pozwu w związku z wypadkiem przy pracy z 7.11.2012 r. W uzasadnieniu pozwu pełnomocnik powoda wskazał, że w dniu 7.11.2012 r. podczas wykonywania pracy doszło do zsunięcia się z wózka jezdnego pasa blachy o ciężarze około 1600 kg, w wyniku którego powód został przetransportowany do szpitala, gdzie rozpoznano złamanie trzonu piszczeli i strzałki lewej oraz złamanie kłykcia przyśrodkowego piszczeli prawej. Koniecznym stała się amputacja stopy lewej na poziomie kości śródstopia z uszkodzeniem skóry do poziomu stawu skokowego. W związku z doznany urazem powód czterokrotnie przebywał w szpitalu na leczeniu. Powód posiada protezę stopy i pomimo zakończenia leczenia odczuwa ból podczas poruszania się jak i bez wykonywania jakichkolwiek ruchów. Powód doznał nie tylko cierpień fizycznych ale też psychicznych związanych z kalectwem. Bezpośrednią przyczyną wypadku było nieprawidłowe składowanie blachy, odbezpieczenie

zabezpieczeń przed podhaczeniem pasa blachy, brak nadzoru nad wykonywaniem pracy przez pracownika, brak brygadzysty na I zmianie, wykonywanie pracy w zbyt małej obsadzie osobowej. Składowanie materiałów na stanowisku pracy było nieprawidłowe z uwagi na jego niestabilne usytuowanie na wózku jezdnym, dodatkowo zlicowana trawersa z pasem blachy wypychała go z wózka. Zastosowano dodatkowe wyjmowane dostawki do stołu podawczego nie wchodzące w skład oprzyrządowania automatu spawalniczego i zwężeniu szerokości przejścia między maszyną a wózkiem jezdym z 1 m do 0,5 m co naruszało § 47 ust. 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 26.09.1997 r. t.j. Dz.U. z 2003 r. poz. 169 i kwalifikuje się jako występki z art. 220 § 1 k.k. Pozwana spółka (...) jest następcą prawnym Stoczni (...) S.A. jako nabywca zorganizowanej części przedsiębiorstwa, jaką stanowi (...) w C..

Pełnomocnik pozwanej spółki (...) S.A. w P. w sprzeciwie od nakazu zapłaty wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda kosztów postępowania według norm przepisanych. W uzasadnieniu sprzeciwu podniosła, iż bezspornym jest iż 7.11.2012 r. doszło do wypadku przy pracy, w którym powód został poszkodowany. Wówczas był on pracownikiem Stoczni (...) S.A. Oddział (...). Po stronie pozwanej spółki jest brak legitymacji procesowej biernej, bowiem nie jest następcą prawnym Stoczni (...) S.A., która nadal istnieje i jest odrębnym podmiotem od pozwanego. Doszło do przejęcia części zakładu pracy w trybie art. 23¹ k.p. z dniem 19.12.2013 r. na podstawie umowy dzierżawy zawartej pomiędzy Syndykiem Masy Upadłości (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej oraz (...) S.A. aktualnie (...) S.A. Następnie 5.02.2014 r. doszło do zakupu zorganizowanej części przedsiębiorstwa przez (...) S.A. w postępowaniu upadłościowym mającego skutki sprzedaży egzekucyjnej. Zastosowanie ma zatem przepis art. 317 ust. 2 Prawa upadłościowego stosownie do którego nabywca przedsiębiorstwa upadłego nabywa je w stanie wolnym, od obciążeń i nie odpowiada za zobowiązania upadłego z wyjątkiem obciążeń wymienionych w art. 313 ust. 3 i 4. Zbycie przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 55¹ k.c. nie wywołuje skutku następstwa prawnego o charakterze ogólnym po stronie nabywcy. Przepis art. 317 ust. 2 zd. 2 Prawa upadłościowego stanowi przepis o charakterze szczególnym wobec art. 23¹ k.p. Pełnomocnik pozwanej spółki (...) podniosła też zarzut przedawnienia roszczenia oraz wskazała, że powód nie wykazał swojego roszczenia co do wysokości a żądana kwota jest kwotą nadmierną.

Sąd na rozprawie 12.04.2019 r. na podstawie art. 194 § 3 k.p.c. w zw. z art. 477 k.p.c. wezwał do udziału w sprawie w charakterze pozwanego Stocznia (...) S.A. z siedzibą w G..

Pozwana Stocznia (...) S.A. w G. w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda kosztów postępowania według norm przepisanych. Pozwana wniosła o wezwanie do udziału ubezpieczyciela pozwanej spółki. W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew wskazała, że kwestionuje swoją legitymację bierną. Samo roszczenie jest wygórowane. Pozwana stocznia podniosła też zarzut przedawnienia wskazując, że dwudziestoletni termin przedawnienia roszczenia z czynu niedozwolonego dotyczy jedynie osoby skazanej, nie zaś współodpowiedzialnych na innej podstawie. Trzyletni termin przedawnienia upłynął 8.11.2015 r. , w przypadku uznania, że zawezwanie do próby ugodowej z 31.10.2015 r. skutecznie przerywa bieg przedawnienia, to upływ terminu przedawnienia nastąpił 31.10.2018 r. a wniesienie powództwa względem Stoczni (...) S.A. nastąpiło dopiero 12.03.2019 r.

Sąd ustalił co następuje:

Powód W. B. został zatrudniony w (...) w budowie w C. od 1.11.1972 r. w celu nauki zawodu ślusarz-spawacz. Następnie powód został zatrudniony na podstawie umowy o pracę od 1.08.1975 r. i pracował do 24.03.2014 r.

(dowód: umowa k.258, umowa o pracę k. 260, świadectwo pracy k. 302).

(...) S.A. w (...) S.A. Oddział (...) pismem z 7.12.2011 r. zawiadomiły powoda, iż od 1.12.2011 r. na podstawie 23¹ k.p. Stocznia (...) S.A. przejęła pracowników i część zakładu pracy (...) S.A. w związku z zawarciem umowy dzierżawy.

(dowód: informacja o przejęciu części zakładu pracy na nowego pracodawcę k.336-337).

W dniu 7.11.2012 r. podczas wykonywania pracy doszło do zsunienia się z wózka jezdnego pasa blachy o ciężarze około 1600 kg, w wyniku którego powód został przetransportowany do szpitala, gdzie rozpoznano złamania trzonu piszczeli i strzałki lewej oraz złamania kłykcia przyśrodkowego piszczeli prawej. Koniecznym stała się amputacja stopy lewej na poziomie kości śródstopia z uszkodzeniem skóry do poziomu stawu skokowego. Zdarzenie zostało uznane za wypadek przy pracy, nie stwierdzono by wyłączną przyczyną wypadku było naruszenie przez poszkodowanego pracownika przepisów bhp umyślnie lub w skutek rażącego niedbalstwa, nie stwierdzono też stanu nietrzeźwości albo użycia przez poszkodowanego pracownika środków odurzających lub substancji psychotropowych.

(dowód: dokumentacja powypadkowa k.16-18).

Na skutek wypadku przy pracy u powoda stwierdzono subtotalną zmiążdżeniową amputację stopy lewej na poziomie śródstopia z uszkodzeniem skóry do poziomu stawu skokowego, złamanie trzonu piszczeli i strzałki lewej oraz złamanie kłykcia przyśrodkowego piszczeli prawej, niestabilność przyśrodkową kolana prawego. Koniecznym stała się amputacja stopy lewej na poziomie kości śródstopia i plastyka kikuta, otwarta repozycja i zespolenie płyta (...) piszczeli lewej, otwarta repozycja i zespolenie 2 śrubami gąbczastymi z podkładkami kłykcia przyśrodkowego piszczeli prawej i tutor gipsowy. W zawiązku ze skutkami wypadku przy pracy powód przebywał w szpitalu Specjalistycznym im. J.K. Ł. w C. na Oddziale (...) Urazowo-Ortopedycznej od 7.11.2012 r. do 21.11.2012 r., od 6.12.2012 r. do 17.12.2012 r., od 11.10.2013 r. do 15.10.2013 r. oraz leczył się w przychodni (...).

(dowód: dokumentacja medyczna k. 22- 25).

Państwowa Inspekcja Pracy Oddział w S. w protokole kontroli z 4.12.2012 r. ustaliła, że bezpośrednią przyczyną wypadku było zsuniecie się pasa blachy z wózka transportowanego na poszkodowanego, zaś pośrednimi przyczynami było nieprawidłowe składowanie pasa blachy, brak zabezpieczeń (metalowych klinów) przed niekontrolowanym upadkiem blachy, składowanie blachy przy samym skraju wózka, odbezpieczenie zabezpieczeń (podniesienie łąp) łączących stół odkładczy z wózkiem transportowym przed przesunięciem pasa blachy na stół zakładczy grangesa, podniesienie łąp gdy blacha leżała jeszcze na wózku transportowym, brak nadzoru nad wykonywaniem pracy przez pracownika, wykonywanie pracy jednoosobowo i brak szczegółowej instrukcji wykonywania prac transportowych wyrobów nietypowych, w tym bardzo długich pasów blachy (np. o długości 17 m).

(dowód: dokumentacja PIP k.421-480).

Sąd Rejonowy w Chojnicach wyrokiem z 9 maja 2013 r. sygn. akt II K 113/13 warunkowo umorzył postępowanie karne wobec kierownika Wydziału W-1 Stoczni (...) S.A. Oddziału (...) w C. o czyn z art. 220 § 1 k.k. i art. 156 § 2 i § 1 k.k. w zw. z art. 156 § 1 k.k. i 11§ 2 k.k. związany z wypadkiem przy pracy powoda w dniu 7.11.2012 r. , na okres roku próby i orzekł od niego 1500 zł świadczenia pieniężnego i zasądził od oskarżonego koszty sądowe w kwocie 250 zł .

(dowód: kserokopia wyroku k.368).

23 grudnia 2013 r. Stocznia (...) S.A. Oddział (...) S.A. i (...) S.A. w P. zawiadomiły powoda, iż od 1.01.2014 r. na podstawie 23¹ k.p. spółka (...) przejęła pracowników i część zakładu pracy (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej, w związku z zawarciem umowy dzierżawy.

(dowód: informacja o przejęciu zakładu pracy k.343).

(...) S.A. w P. 5.02.2014 r. nabyła zorganizowaną część przedsiębiorstwa w postępowaniu upadłościowym od syndyka masy upadłości spółki pod firmą (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w R..

(dowód: umowa sprzedaży w postępowaniu upadłościowym k.168-248).

Lekarz orzecznik ZUS w orzeczeniu z 27.05.2015 r. stwierdził 58 % uszczerbek na zdrowiu powoda.

(dowód: orzeczenie k.21).

Z tytułu wypadku przy pracy powód otrzymał decyzją ZUS z 16.06.2015 r. odszkodowanie w wysokości 43.906 zł .

(dowód: decyzja ZUS k.365).

Przed Sądem Rejonowym w Chojnicach 4.11.2015 r. zawisła sprawa z wniosku wzywającego W. B. przeciwko Stoczni (...) S.A. w G. o zavezwanie do próby ugodowej w sprawie zapłaty kwoty 40.000 zł tytułem zadośćuczynienia za ból, cierpienie, znaczne ograniczenie perspektyw życiowych i zawodowych na przyszłość oraz trudów życia codziennego, będącego następstwem wypadku przy pracy z 7.11.2012 r.

(dowód: akta Sądu Rejonowego w Chojnicach sygn. akt I Co 1009/15).

Biegły sądowy specjalista chirurgii urazowej i ortopedii dr n. med. S. F. w opinii sądowej z 25.08.2019 r. stwierdził, że obrażenia powoda wiązały się z dolegliwościami takimi jak ból i cierpienie. W dokumentacji medycznej nie znaleziono adnotacji o monitorowaniu u powoda dolegliwości, jak również czasu ich trwania, stąd nie można określić czasu ich trwania. Największe dolegliwości bólowe występowały bezpośrednio po urazie stopniowo zmniejszające się ze wzrostem kości i gojeniem ran oraz postępowaniem rehabilitacji. Długotrwałe okresowe dolegliwości bólowe mogą wystąpić w obrębie amputowanej stopy w stawie L. stopy lewej, wynikającej z przeciążenia lub adaptacji w nowej protezie stopy lewej. Powód wymagał opieki osób trzecich od dnia wypadku do uzyskania zrostu złamanych kości, do około grudnia 2013 r. w wymiarze 3 godzin dziennie.

(dowód: opinia biegłego k. 496-499).

Biegły sądowy z zakresu psychologii w opinii z 21.01.2020 r. stwierdził, iż występuje związek przyczynowy pomiędzy patogennym urazem i objawami psychologicznymi powoda. Powód miał poważne problemy emocjonalne bezpośrednio po wypadku. Wypadek pokrzyżował jego plany życiowe. Złe samopoczucie psychiczne powoda utrzymuje się nadal a rokowania co do jego poprawy są złe. Irytuje go własna nieporadność i konieczność korzystania z pomocy żony. Powód przeżył wysoce traumatyczną sytuację a wspomnienia o wydarzeniu wywołują silne reakcje emocjonalne i fizjologiczne. Powód ma poczucie braku perspektyw na przyszłość, ma problemy ze snem, jest drażliwy, ma problemy z koncentracją, przesadnie reaguje na bodźce. Aktywność zawodowa powoda skończyła się przedwcześnie i stracił większość więzi koleżeńskich, ograniczeniu uległy jego kontakty z rodziną. Wszystkie opisane objawy składają się na pełno objawowy zespół stresu pourazowego ((...)), stan ten się utrzymuje i nie widać perspektyw na jego poprawę.

(dowód: opinia biegłego psychologa W. H. k. 571-573).

Sąd zważył co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie.

Sąd podziela stanowisko, iż dopuszczalne jest dochodzenie przez pracownika od pracodawcy roszczeń uzupełniających z tytułu wypadków przy pracy, opartych na przepisach prawa cywilnego (art. 415, art. 444 i art. 445 KC). Pracownik występując z takim powództwem, nie może się w postępowaniu sądowym powołać jedynie na fakt wypadku przy pracy, który stwierdzony został protokołem powypadkowym, lecz obowiązany jest wykazać przesłanki prawne odpowiedzialności odszkodowawczej: ciężącą na pracodawcy odpowiedzialność z tytułu czynu niedozwolonego, poniesioną szkodę (uszczerbek na zdrowiu), związek przyczynowy pomiędzy zdarzeniem będącym wypadkiem przy pracy a powstaniem szkody(tak : wyrok SN z 2005-07-05 I PK 293/04 Wokanda 2005/11/35).

W rozpoznawanej sprawie nie były sporne okoliczności, przyczyny i skutki wypadku przy pracy powoda.

Przez pozwaną spółkę (...) S.A. w P. jak i przez przypożwaną spółkę Stocznia (...) S.A. w G. był podnoszony zarzut braku legitymacji biernej procesowej oraz zarzut przedawnienia roszczenia.

W przedmiotowej sprawie bezsporne było, iż pracodawca powoda (...) S.A. znalazł się w upadłości likwidacyjnej i w jej toku na skutek umowy dzierżawy zorganizowanej części przedsiębiorstwa od syndyka masy upadłości, powód w trybie art. 23¹ k.p. stał się od 1.12.2011 r. pracownikiem Stocznia (...) S.A. w G. a następnie od 1.01.2014 r. do 24.03.2014 r. (...) S.A. w P..

(...) S.A. w P. 5.02.2014 r. nabyła zorganizowaną część przedsiębiorstwa w postępowaniu upadłościowym od syndyka masy upadłości spółki pod firmą (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w R..

Bezsporne jest również, iż następcą prawnym (...) S.A. w P. jest (...) S.A. w P..

Wypadek przy pracy jakiemu uległ powód miał miejsce 7.11.2012 r., gdy pracodawcą powoda była Stocznia (...) S.A. w G..

Źródłem wątpliwości był stosunek między artykułem 23¹ k.p. a przepisem art. 317 ust. 2 zdanie drugie prawa upadłościowego. Przepis art. 317 ust. 2 prawa upadłościowego stanowi, że nabywca przedsiębiorstwa upadłego nabywa je w stanie wolnym od obciążeń i nie odpowiada za zobowiązania upadłego. Traktując ten przepis jako szczególny wobec art. 23¹ k.p., należy przyjąć, że nabywca przedsiębiorstwa w upadłości nie ponosi odpowiedzialności za pracownicze zobowiązania upadłego. Podstawowy argument wynika z art. 5 ust. 1 dyrektywy (...) (zob. załącznik do Komentarza). Z tego przepisu wynika, że przejmujący przedsiębiorstwo, zakład lub ich części nie ponosi odpowiedzialności wobec przejętych pracowników, jeżeli wobec przekazującego jest prowadzone postępowanie upadłościowe lub likwidacyjne, chyba że państwa członkowskie ustalą inaczej. Należy przyjąć, że to ustalenie powinno być wyraźnie stwierdzone w przepisach, a takiej regulacji nie ma ani w polskim prawie pracy, ani w Prawie upadłościowym. Odnosząc się do tej kwestii, SN stwierdził w wyroku z 22.04.2015 r., II PK 160/14, OSNP 2017/3, poz. 29, że przejęcie przez syndyka spółki z o.o. w upadłości likwidacyjnej od podmiotu dzierżawiącego linii produkcyjnej wraz z obsługującymi ją pracownikami można kwalifikować jako przejście zakładu pracy na innego pracodawcę (art. 23¹ § 1 k.p.), jeżeli nie było przeszkód, aby kontynuować dotychczasową produkcję. Wierzytelności pracowników mogą być – przynajmniej częściowo – zaspokojone na podstawie ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych (zob. druga część Komentarza). Są one także zaspokajane w pierwszej kolejności z masy upadłości (art. 342 ust. 1 pkt 1 pr. up.). (tak: J. K., M. E., Komentarz aktualizowany do Kodeksu pracy Opublikowano: LEX/el. 2020).

Dodanie w art. 317 prawa upadłościowego ust. 2a ustawą z dnia 30 sierpnia 2019 r. (Dz.U.2019.1802) ma na celu usunięcie wątpliwości co do stosowania w postępowaniu upadłościowym art. 23¹ KP. Obecnie nie będzie już wątpliwości, że wskutek sprzedaży przedsiębiorstwa w postępowaniu upadłościowym następują skutki przejścia zakładu pracy. Należy odnotować, że wprowadzona zmiana spotkała się z krytyką doktryny. Wskazano, że dotychczas nie było wątpliwości, iż nabywca przedsiębiorstwa nie ponosi odpowiedzialności za zobowiązania względem pracowników sprzed ogłoszenia upadłości. Zaspokajanie zaległych zobowiązań pracowniczych następowało natomiast jedynie z funduszy masy upadłości. Nowe brzmienie przepisu może prowadzić do błędnej konkluzji, że nabywca przedsiębiorstwa upadłego nie tylko przejmuje umowy o pracę, ale także bierze na siebie odpowiedzialność za wszelkie zobowiązania wynikające ze stosunku pracy, w tym zaległe pensje czy odprawy. Znowelizowany przepis powinien być natomiast rozumiany w ten sposób, że mimo przejścia zakładu pracy nabywca nie będzie ponosił odpowiedzialności względem pracowników za wypłatę zaległych wynagrodzeń i innych świadczeń powstałych przed ogłoszeniem upadłości. Te roszczenia powinny obciążać masę upadłości, zaś nabywca partycypuje w ich regulowaniu w taki sposób, że uiszcza cenę nabycia za przedsiębiorstwo, które to środki przekazuje wierzycielom, w tym pracownikom, w ramach planów podziału [tak B. S., Przygotowana likwidacja w cieniu wątpliwości, Dziennik Gazeta Prawna Nr 165 ((...)) (27 sierpnia 2019 r.), s. C2]. K. T. wskazuje z kolei, za najbardziej racjonalną wykładnię znowelizowanej treści przepisu należy uznać tę, zgodnie z którą nabywca może co najwyżej odpowiadać za zobowiązania powstałe po ogłoszeniu upadłości, związane wyłącznie z tymi pracownikami, którzy przechodzą do nabywcy wraz z transakcją. I to tylko wtedy, jeśli syndyk z jakichś powodów nie zaspokoi tych zobowiązań [K. T., Przygotowana likwidacja w cieniu

wątpliwości, Dziennik Gazeta Prawna Nr 165 ((...)) [27 sierpnia 2019 r.], s. C2], (zobacz: Prawo upadłościowe. Prawo restrukturyzacyjne. Komentarz P. Z. 2020 r. wyd. 6).

Do oceny zobowiązań powstałych z czynów niedozwolonych właściwe są przepisy obowiązujące w chwili zdarzenia, z którym ustawa łączy odpowiedzialność odszkodowawczą (por. np. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 grudnia 2001 r., SK 18/00, OTK 2001, nr 8, poz. 256, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2000 r., II CK 293/00, OSP 2000, nr 12, poz. 188, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 września 2008 r. II CSK 172/08 - LEX nr 512036).

W umowie sprzedaży w postępowaniu upadłościowym z 5.02.2014 r. (...) S.A. w P. nabyła zorganizowaną część przedsiębiorstwa w postępowaniu upadłościowym od syndyka masy upadłości spółki pod firmą (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w R..

Zdaniem Sądu to pozwana Stocznia (...) S.A. w G. jako pracodawca powoda w dniu wypadku, będącego skutkiem czynu niedozwolonego a z art. 220 § 1 k.k. i art. 156 § 2 i 1 k.k. , co potwierdza wyrok Sądu Rejonowego w Chojnicach II Wydziału Karnego z 9 maja 2013 r. sygn. akt II K 113/13, odpowiada za skutki wypadku przy pracy z dnia 7.11.2012 r.

Czyn z art. 220 § 1 k.k. ma charakter występku umyślnego a przestępstwo spowodowania ciężkiego uszczerbku na zdrowiu spenalizowane w art. 156 § 1 k.k. było występkiem umyślnym, zagrożonym karą pozbawienia wolności od roku do lat 10, do chwili wejścia w życie nowelizacji kodeksu karnego z 23.03.2017 r. (Dz.U. poz. 773).

Potwierdzają to też ustalenia zawarte w protokole kontroli Państwowej Inspekcji Pracy Oddziału w S. z 4.12.2012 r.

Niewątpliwy jest też związek wypadku pracy powoda z działalnością spółki Stocznia (...) S.A., jej zaniedbaniami i odpowiedzialnością karną jej pracownika.

Jeśli chodzi o roszczenia uzupełniające z tytułu wypadków przy pracy (chorób zawodowych), przedawnienie roszczeń w tym przypadku następować będzie na zasadach określonych w kodeksie cywilnym (vide: Baran Krzysztof W. (red.), Kodeks pracy. Komentarz. Tom II. Art. 114-304(5), wyd. V).

Sąd w pełni podziela stanowisko Sądu Najwyższego zaprezentowane w wyroku z 27 października 2005 r., III CK 171/05, iż zaostrzony reżim odpowiedzialności na zasadzie ryzyka rozszerza odpowiedzialność prowadzącego przedsiębiorstwo tak dalece, że odpowiada on zarówno za zawinione wyrządzenie szkody, jak i w braku takiego zawinienia. Artykuł 442 § 2 k.c. mieć będzie zastosowanie wówczas, gdy szkoda spowodowana zostanie przestępstwem, niezależnie od tego, czy poszkodowany skieruje swoje roszczenie przeciwko sprawcy przestępstwa, czy przeciwko innej osobie odpowiedzialnej za szkodę.

W uzasadnieniu powyższego wyroku Sąd Najwyższy stwierdził, że błędny jest też pogląd, że do strony pozwanej jako osoby prawnej nie można stosować art. 442 § 2 k.c. Z dyspozycji bowiem tego przepisu wynika, że istotne jest tylko to, czy szkoda była wynikiem zbrodni, czy występku, a nie to, czy dopuścił się jej bezpośrednio pozwany. Zgodnie z brzmieniem powołanego przepisu, jeżeli szkoda wynikła ze zbrodni lub występku, roszczenie o naprawienie szkody ulega przedawnieniu z upływem lat dziesięciu od dnia popełnienia przestępstwa bez względu na to, kiedy poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Gramatyczna wykładnia omawianego przepisu pozwala na stwierdzenie, że uniezależnia on przyjęcie wydłużonego 10-letniego okresu przedawnienia od przesłanek innych niż spowodowanie szkody przestępstwem, stwarzając wzmocnioną ochronę osobom poszkodowanym kwalifikowanym czynem niedozwolonym. Oznacza to, że powołany przepis mieć będzie zastosowanie wówczas, gdy szkoda spowodowana zostanie przestępstwem, niezależnie od tego, czy poszkodowany skieruje swoje roszczenie przeciwko sprawcy przestępstwa, czy przeciwko innej osobie odpowiedzialnej za szkodę (wyrok SN z 29.10.1962 r., OSNC z 1963 r., nr 9, poz. 211).

Według wyroku Sądu Najwyższego z 5.05.2009 r., I PK 13/09, OSNP 2011/1–2, poz. 4, w razie braku prawomocnego wyroku skazującego, wydanego w postępowaniu karnym, sąd pracy samodzielnie ocenia, czy zachowanie sprawcy

szkody (choćby nieustalonego imiennie) stanowiło przestępstwo (były spełnione jego znamiona przedmiotowe i podmiotowe, w tym wina sprawcy), jeżeli jest to potrzebne do oceny zasadności zarzutu przedawnienia roszczenia (art. 442 k.c. – obecnie chodzi o art. 442¹ k.c.).

W razie wyrządzenia szkody przestępstwem roszczenie o jej naprawienie przedawnia się z upływem 20 lat od jego popełnienia, bez względu na to, kiedy poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie zobowiązanej do jej naprawienia (art. 442¹ § 2 k.c.).

Zatem zdaniem sądu roszczenie powoda o odszkodowanie uzupełniające z tytułu wypadku powoda, będącego skutkiem występków umyślnych z art. 220 k.k. i 156 k.k., przedawniają się z upływem dwudziestu lat od dnia wypadku.

Podstawową przesłankę odpowiedzialności na podstawie art. 435 § 1 k.c. stanowi ryzyko wyrządzenia szkody związane z działalnością gospodarczą, zaś przesłaniem tego unormowania jest powinność naprawienia szkody przez tego, kto prowadzi przedsiębiorstwo uprawiane w ruch za pomocą sił przyrody. Przyczyną zewnętrzną w rozumieniu art. 3 ustawy z dnia 30.10.2002 r. o ubezpieczeniu społ. z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych może być np. niefortunny odruch pracownika.

Powód w toku postępowania wykazał wszystkie przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej, zarówno ciążącą na pracodawcy odpowiedzialność z tytułu czynu niedozwolonego potwierdzoną wyrokiem sądu z 9.05.2013 r., poniesioną szkodę niemajątkową w postaci cierpień fizycznych i psychicznych oraz związek przyczynowy pomiędzy zdarzeniem będącym wypadkiem przy pracy a powstaniem szkody, potwierdzonych opiniami biegłych sądowych i protokołem powypadkowym nr (...).

Z treści jasnej i fachowej opinii biegłego sądowego z zakresu chirurgii urazowej i ortopedycznej wynika, że obrażenia powoda wiązały się z dolegliwościami takimi jak ból i cierpienie. W dokumentacji medycznej nie znaleziono adnotacji o monitorowaniu u powoda dolegliwości, jak również czasu ich trwania, stąd nie można określić czasu ich trwania. Największe dolegliwości bólowe występowały bezpośrednio po urazie stopniowo zmniejszające się ze wzrostem kości i gojeniem ran oraz postępem rehabilitacji. Długotrwałe okresowe dolegliwości bólowe mogą wystąpić w obrębie amputowanej stopy w stawie L. stopy lewej, wynikającej z przeciążenia lub adaptacji w nowej protezie stopy lewej. Powód wymagał opieki osób trzecich od dnia wypadku do uzyskania zrostu złamanych kości, do około grudnia 2013 r. w wymiarze 3 godzin dziennie.

Również doświadczenie życiowe wskazuje, iż właściwie amputacja stopy przez jej zmiżdżenie i złamanie drugiej nogi wiązały się z bardzo wysokim poziomem bólu i cierpień fizycznych, powolnie zmniejszającym się przez okres leczenia i rehabilitacji. Podobnie przystosowanie się kikutu nogi do protezy stopy oraz przy pokonywaniu pieszo znacznych odcinków drogi, wiąże się z dolegliwościami bólowymi, które to dolegliwości występują permanentnie.

Natomiast z miarodajnej opinii biegłego psychologa wynika jasno, iż występuje związek przyczynowy pomiędzy patogennym urazem i objawami psychologicznymi powoda. Powód miał poważne problemy emocjonalne bezpośrednio po wypadku. Wypadek pokrzyżował jego plany życiowe. Złe samopoczucie psychiczne powoda utrzymuje się nadal a rokowania co do jego poprawy są złe. Irytuje go własna nieporadność i konieczność korzystania z pomocy żony. Powód przeżył wysoce traumatyczną sytuację a wspomnienia o wydarzeniu wywołują silne reakcje emocjonalne i fizjologiczne. Powód ma poczucie braku perspektyw na przyszłość, ma problemy ze snem, jest drażliwy, ma problemy z koncentracją, przesadnie reaguje na bodźce. Aktywność zawodowa powoda skończyła się przedwcześnie i stracił większość więzi koleżeńskich, ograniczeniu uległy jego kontakty z rodziną. Wszystkie opisane objawy składają się na pełno objawowy zespół stresu pourazowego (...), stan ten się utrzymuje i nie widać perspektyw na jego poprawę.

Zatem u powoda występują też cierpienia psychiczne związane z wypadkiem przy pracy.

W zakresie wysokości dochodzonego przez powoda zadośćuczynienia Sąd orzekł na podstawie art. 445 k.c. w zw. z art. 300 k.p., zgodnie z którym sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia

pieniężnego za doznaną krzywdę. Użyte w przepisie pojęcie „suma odpowiednia” nie zostało w żaden sposób określone w przepisach kodeksu cywilnego. W doktrynie i orzecznictwie Sądu Najwyższego jak i Sądów Apelacyjnych wskazane zostały kryteria, które należy uwzględnić przy ustaleniu wysokości zadośćuczynienia. Zadośćuczynienie ma mieć charakter przede wszystkim kompensacyjny, dlatego jego wysokość nie może ograniczać się do zapłaty sumy symbolicznej, a stanowić powinno odczuwalną wartość ekonomiczną. W każdym przypadku w którym doszło do uszkodzenia ciała czy rozstroju zdrowia należy rozpatrywać sprawę indywidualnie, uwzględniając doznaną krzywdę pokrzywdzonego, na którą składa się cierpienie fizyczne w postaci bólu i innych dolegliwości oraz cierpienia psychiczne, polegające na ujemnych uczuciach przeżywanych bądź w związku z cierpieniami fizycznymi lub w związku z następstwami uszkodzenia ciała lub rozstrój zdrowia. W związku z powyższym w danej kategorii spraw nie można posługiwać się szablonami czy sztywnym schematem. Ustalając wysokość zadośćuczynienia należy uwzględnić wszystkie okoliczności odzwierciedlające doznana krzywdę, a w szczególności nasilenie cierpienia, długotrwałość choroby, wiek poszkodowanego. Jednak suma odpowiednia musi być również w tym znaczeniu, że winna być utrzymana w rozsądnych granicach odpowiadającym aktualnym normom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa (por. wyrok SN z 22 kwietnia 1985; II CR 94/85 – nie publikowany, wyrok SN z 9 stycznia 1978; OSNC 1978/11/210, wyrok S.A. w Białymstoku z 9 kwietnia 1991r. OSAiSN 1992/5/50, wyrok S.A. w Katowicach z 3 listopada 1994r. OSA 1995/5/41)

Sąd w pełni podziela pogląd Sądu Najwyższego, że wysokość zadośćuczynienia (art. 445 § 1 KC) uzależniona jest od nasilenia cierpienia, długotrwałości choroby, rozmiaru kalectwa oraz trwałości następstw zdarzenia, przy uwzględnieniu również okoliczności dotyczących życia osobistego poszkodowanego. Kwestionowanie wysokości zadośćuczynienia w skardze kasacyjnej możliwe jest wówczas, gdy nastąpiło oczywiste naruszenie ogólnych kryteriów jej ustalania (wyrok SN z 2006-12-05 II PK 102/06 Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych 2008/1-2/11/32).

W orzecznictwie utrzymuje się nadal pogląd, że przyznana suma pieniężna powinna być utrzymana w rozsądnych granicach i dostosowana do aktualnych stosunków majątkowych. Wskazuje się bowiem, że krzywda wynagradzana zadośćuczynieniem pieniężnym, uregulowanym w komentowanym przepisie, jest szkodą niemajątkową. Charakter takiej szkody decyduje o jej niewymierności. Przyznanego poszkodowanemu zadośćuczynienia nie należy zatem traktować na zasadzie ekwiwalentności, którą charakteryzuje wynagrodzenie szkody majątkowej. Odpowiedniość kwoty zadośćuczynienia, o której stanowi art. 445 § 1 KC ma służyć złagodzeniu doznanej krzywdy, a jednocześnie nie być źródłem wzbogacenia (por. wyr. SN z 9.2.2000 r., III CKN 582/98, niepubl.). Jednocześnie wysokość ta nie może być nadmierną w stosunku do doznanej krzywdy, ale musi być "odpowiednia" w tym znaczeniu, że powinna być - przy uwzględnieniu krzywdy poszkodowanego - utrzymana w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa (por. wyr. SN z 28.9.2001 r., III CKN 427/00, niepubl.).

Zadośćuczynienie z art. 445 k.c. winno stanowić ekonomicznie odczuwalną wartość (vide: uchw. SN ((...)) z 8.12.1973 r., III CZP 37/73, OSNCPIUS 1974, Nr 9, poz. 145; zob. też wyr. SN z 22.5.1990 r., II CR 225/90, L.).

Wielkość zadośćuczynienia zależy od oceny całokształtu okoliczności, w tym rozmiaru doznanych cierpień, ich intensywności, trwałości czy nieodwracalnego charakteru. Przy ustalaniu rozmiaru cierpienia i ujemnych doznań psychicznych powinny być przede wszystkim uwzględniane zobiektywizowane kryteria oceny, jednakże w relacji do indywidualnych okoliczności danego przypadku.

Sąd przy ustaleniu wysokości zadośćuczynienia brał pod uwagę długi okres występowania u powoda bólu, jego znaczne nasilenie, cierpienia psychiczne, wpływ wypadku przy pracy powoda na jego dalsze życie zawodowe i osobiste, okres leczenia szpitalnego i rehabilitacji jak i odszkodowanie wypłacone przez ZUS w wysokości 43.906 zł .

W ocenie sądu mając na względzie stały 58% uszczerbek na zdrowiu powoda, przebyte już cierpienia oraz trudy, długość leczenia i rehabilitacji, występujące okresowo dolegliwości bólowe kikutu kończyny dolnej lewej i stan psychiczny powoda, wypłacona przez ZUS kwota nie jest odpowiednia do rozmiaru cierpienia powoda.

W ocenie Sądu dochodzona kwota 40.000 zł tytułem dodatkowego zadośćuczynienia, łącznie z odszkodowaniem wypłaconym już przez ZUS zł jest sumą odpowiednią do rozmiaru i długotrwałości bólu i cierpień psychicznych oraz fizycznych powoda jak i doznanego trwałego kalectwa. W sytuacji majątkowej powoda jest ona realną kwotą, która może złagodzić doznane cierpienia oraz pozwolić na dalszą rehabilitację czy terapię psychologiczną.

Należy zgodzić się ze stanowiskiem Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie, iż odsetki na podstawie art. 481 k.c. należą się jeżeli zobowiązany nie płaci należnego zadośćuczynienia w terminie wynikającym z przepisu szczególnego lub art. 455 k.c. Nie sprzeciwia się temu okoliczność, że zasądzenie zadośćuczynienia jest fakultatywne, a jego wysokość zależy od oceny sądu oraz, że do zadośćuczynienia stosuje się art. 363 § 2 k.c. (zob.: wyrok s.apel. w Rzeszowie z 2013-08-29 I ACa 203/13).

Mając na uwadze powyższe argumenty sąd na podstawie przepisu art. 445 § 1 k.c. zasądził od Stoczni (...) S.A. w G. na rzecz powoda kwotę 40.000 zł zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia odpisu pozwu tj od 16.04.2019 r. do dnia zapłaty i oddalił powództwo o odsetki ustawowe za okres od za opóźnienie za okres od 8.11.2012 r. do 31.12.2015 r. i odsetki ustawowe z opóźnienie od 1.0.2016 r. do 15.04.2019 r. oraz oddalił powództwo względem (...) S.A. w P..

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i § 9 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z 22.10.2015 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 265), zasadzając od Stoczni (...) S.A. w G. na rzecz powoda 2700 zł tytułem kosztów procesu.

O kosztach sądowych sąd orzekł stosownie do treści przepisu art. 113 ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nakazując ściągnąć od pozwanej spółki Stoczni (...) S.A. w G. na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Człuchowie kwotę 2869,98 zł przyjmując, iż na koszty sądowe składa się opłata stosunkowa od pozwu w wysokości 5% od wartości przedmiotu sporu i koszty opinii biegłych sądowych.

Z.

1. odnotować w kontrolce uzasadnień
2. odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom stron
3. przedłożyć z apelacją, najdalej za 21 dni od wykonania

C., 2 kwietnia 2020 r.